

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Προσφυγή Στη Δικαιοσύνη](#) > [Νομική Συνδρομή](#) > [Czechia](#)

Νομική συνδρομή

 Τσεχία

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ποια έξοδα συνεπάγονται οι νομικές διαδικασίες και ποιος πρέπει να τα επωμισθεί κανονικά;

Γενικά, τα έξοδα βαρύνουν το κράτος, τους διαδίκους και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία (πρόκειται κυρίως για τα έξοδα διεξαγωγής αποδείξεων). Τα έξοδα έχουν διττό χαρακτήρα: αποτρεπτικό και τιμωρητικό.

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας («CCP») παραθέτει ενδεικτικό κατάλογο εξόδων τα οποία ενδέχεται να προκύψουν στην πολιτική δίκη. Πρόκειται για: χρηματικές δαπάνες των διαδίκων και των εκπροσώπων τους (λ.χ. οδοιπορικά, έξοδα διατροφής και στέγασης)• δικαστικά τέλη• διαφυγόντα κέρδη των διαδίκων και των νόμιμων εκπροσώπων τους• έξοδα διεξαγωγής αποδείξεων (λ.χ., έξοδα μαρτύρων και πραγματογνωμώνων)• αμοιβή και χρηματικές δαπάνες του συμβολαιογράφου ο οποίος ενεργεί ως δικαστικός επίτροπος• αμοιβή και χρηματικές δαπάνες του διαχειριστή κληρονομίας• έξοδα διερμηνείας• ή αμοιβή εκπροσώπησης, αν ο εκπρόσωπος είναι δικηγόρος, συμβολαιογράφος ή πράκτορας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Στα έξοδα μπορεί επίσης να περιλαμβάνεται η απόδοση του φόρου προστιθέμενης αξίας ή η αμοιβή διαμεσολαβητή. Ωστόσο, ο κατάλογος είναι ενδεικτικός. Ως εκ τούτου, λοιπά έξοδα που κατέβαλε ο διάδικος σε άμεση συνάρτηση με τη δίκη μπορούν επίσης να θεωρηθούν δικαστικά έξοδα.

Καταρχήν, οι διάδικοι καταβάλλουν τα έξοδα που βαρύνουν τους ίδιους προσωπικά και τους εκπροσώπους τους. Αν διορίστηκε δικηγόρος ως εκπρόσωπος ή συμπαραστάτης του διαδίκου, το δημόσιο καταβάλλει τις χρηματικές δαπάνες του δικηγόρου και την αμοιβή εκπροσώπησης, ενώ, κατά περίπτωση, επιστρέφει τον φόρο προστιθέμενης αξίας.

Η καταβολή των δικαστικών τελών ρυθμίζεται αναλυτικά στον νόμο περί δικαστικών τελών. Στην τακτική διαδικασία αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, τα δικαστικά τέλη συνήθως καταβάλλονται από τον ενάγοντα. Ο νόμος προσδιορίζει επίσης τα πρόσωπα που απαλλάσσονται από τα δικαστικά τέλη και τις δίκες που διεξάγονται ατελώς (λ.χ. οι δίκες επιμέλειας, δικαστικής μέριμνας ανηλίκων, υιοθεσίας, οι δίκες που αφορούν αμοιβαίες υποχρεώσεις διατροφής γονέων και τέκνων, οι κληρονομικές δίκες στον πρώτο βαθμό, οι δίκες που αφορούν την ικανότητα δικαίου).

Είναι σημαντική η διάκριση της υποχρέωσης καταβολής των δικαστικών εξόδων από την υποχρέωση απόδοσης των εν λόγω εξόδων. Ο διάδικος καταβάλλει τα δικαστικά έξοδα, ιδίως κατά τη διάρκεια της δίκης, όταν προκύπτουν. Εν προκειμένω, ισχύει η αρχή του οφέλους (τα έξοδα καταβάλλονται από το πρόσωπο που διενεργεί τη διαδικαστική πράξη ή προς όφελος του οποίου διενεργείται η πράξη). Η απόδοση των δικαστικών εξόδων ξεκινά μόνο μετά την καταβολή τους. Η απόδοση των εξόδων διατάσσεται με δικαστική απόφαση βάσει της αρχής της νίκης στην υπόθεση ή της αρχής της υπαιτιότητας.

Αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, το δικαστήριο μπορεί να κάνει χρήση της διακριτικής του ευχέρειας κατά την έκδοση απόφασης επί των δικαστικών εξόδων και να μην επιδικάσει τα έξοδα διαδίκου, εν όλω ή εν μέρει. Πρόκειται για μια δικλείδα ασφαλείας έναντι του δυσανάλογα επαχθούς αντικτύπου της εφαρμογής της αρχής της νίκης στην υπόθεση και της αρχής της υπαιτιότητας.

2 Τι είναι ακριβώς το ευεργέτημα της πενίας;

Μία από τις κύριες αρχές της πολιτικής δίκης είναι η αρχή της ισότητας, η οποία μεταξύ άλλων εγγυάται το δικαίωμα νομικής συνδρομής. Το δικαίωμα νομικής συνδρομής υφίσταται από την αρχή και σε όλες τις δίκες.

Σύμφωνα με τον CCP, οι παρακάτω ενέργειες μπορούν να θεωρηθούν νομική συνδρομή στην πολιτική δίκη:

- διορισμός εκπροσώπου με αίτημα διαδίκου (άρθρο 30 παρ. 1 του CCP)•
- διορισμός δικηγόρου, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των συμφερόντων του διαδίκου ή η εκπροσώπηση από δικηγόρο είναι υποχρεωτική στο συγκεκριμένο είδος δίκης (άρθρο 30 παρ. 2 του CCP)•
- μερική ή πλήρης απαλλαγή των διαδίκων από τα δικαστικά τέλη (άρθρο 138 του CCP)•

παράλληλα, νομική συνδρομή προς τους διαδίκους μπορεί επίσης να θεωρηθεί το καθήκον ενημέρωσης που υπέχει το δικαστήριο.

Η νομική συνδρομή που παρέχεται από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας αποτελεί χωριστή κατηγορία. Η εν λόγω συνδρομή ρυθμίζεται στον νόμο περί του νομικού επαγγέλματος, σύμφωνα με τον οποίο όποιος δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τον διορισμό δικηγόρου από το δικαστήριο και δεν μπορεί να εξασφαλίσει την παροχή νομικών υπηρεσιών με άλλα μέσα έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας τον διορισμό δικηγόρου για λογαριασμό του προκειμένου να λάβει νομικές συμβουλές ή νομικές υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο αυτό, ο αιτών δικαιούται δωρεάν νομικές συμβουλές εφόσον το μέσο μηνιαίο του εισόδημα κατά τους έξι ημερολογιακούς μήνες που προηγήθηκαν της υποβολής της αίτησης δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο του ελάχιστου ορίου διαβίωσης του φυσικού προσώπου ή των προσώπων που συνυπολογίζονται μαζί του, σύμφωνα με τον νόμο που διέπει το ελάχιστο όριο διαβίωσης και το ημερομίσθιο ελάχιστου ορίου διαβίωσης, και εφόσον δεν εκπροσωπείται στην υπόθεση για την οποία ζητά συνδρομή από άλλον δικηγόρο ή πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να παρέχει νομικές υπηρεσίες (σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 στοιχείο α του νόμου περί του νομικού επαγγέλματος).

Αν ο αιτών πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις, λαμβάνει δωρεάν νομικές συμβουλές διάρκειας κατ' ελάχιστο όριο 30 και κατὰ μέγιστο όριο 120 λεπτών για κάθε ημερολογιακό έτος.

Ταυτόχρονα, ο νόμος περί του νομικού επαγγέλματος επιτρέπει την παροχή εφάπαξ νομικών συμβουλών σε αόριστο αριθμό προσώπων που βρίσκονται σε χώρους κράτησης για υπηκόους τρίτων χωρών, σύμφωνα με τον νόμο που διέπει τη διαμονή αλλοδαπών στην Τσεχική Δημοκρατία, ή σε κέντρο υποδοχής, σύμφωνα με τον νόμο περί ασύλου, με πρωτοβουλία του υπεύθυνου διαχείρισής τους.

Νομικές υπηρεσίες μπορούν επίσης να ζητηθούν βάσει του νόμου περί του νομικού επαγγέλματος.

3 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αίτησης, να απαλλάξει μερικώς διάδικο (ή παρεμβαίνοντα) από τα δικαστικά τέλη, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τις ατομικές περιστάσεις του διαδίκου και η αίτηση δεν συνιστά επιπόλαιη ή προδήλως ατελέσφορη άσκηση ή προάσπιση δικαιώματος. Το δικαστήριο μπορεί, υπό ειδικές περιστάσεις, να απαλλάξει διάδικο από το σύνολο των δικαστικών τελών, εάν συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί προς τούτο λόγοι.

Απαλλαγή δικαιούνται τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα.

Οι διάδικοι δεν πρέπει να στερούνται του δικαιώματος άσκησης ή προάσπισης των δικαιωμάτων τους στο δικαστήριο για μόνο τον λόγο της δυσμενούς οικονομικής τους κατάστασης. Το δικαστήριο λαμβάνει ιδίως υπόψη τη γενική οικονομική κατάσταση του αιτούντος, το ύψος των δικαστικών τελών, τα έξοδα που πιθανολογείται ότι θα απαιτηθούν για τη διεξαγωγή αποδείξεων και τη φύση της απαίτησης. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τις κοινωνικές τους περιστάσεις, την κατάσταση της υγείας τους κ.ο.κ. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, λαμβάνει επίσης υπόψη τη φύση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας ή άλλων δραστηριοτήτων, την κατάσταση και τη διάρθρωση των περιουσιακών τους στοιχείων και την ικανότητά τους να πληρώσουν.

Ως αίτηση που συνιστά προδήλως ατελέσφορη άσκηση ή προάσπιση δικαιώματος νοείται ιδίως η αίτηση η οποία

ήδη από τους πραγματικούς ισχυρισμούς του αιτούντος είναι πρόδηλο ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Ως επιπόλαιη άσκηση ή προσπάθεια δικαιώματος νοείται ιδίως η δόλια άσκηση δικαιώματος ή η σαφής απόπειρα καθυστέρησης της εκπλήρωσης προδήλως δεσμευτικής υποχρέωσης του οφειλέτη.

Το δικαστήριο ορίζει εκπρόσωπο με αίτημα διαδίκου, εφόσον ο διάδικος πληροί τις προϋποθέσεις απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη και ο εν λόγω διορισμός είναι αναγκαίος για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του. Ωστόσο, το δικαίωμα διορισμού εκπροσώπου δεν στοιχειοθετείται αυτοδικαίως αν η διαδικασία ή ο διάδικος απαλλάσσονται από τα δικαστικά τέλη με διάταξη του νόμου (λ.χ. σύμφωνα με τον νόμο περί δικαστικών τελών). Ακόμη και σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη σύμφωνα με τον κώδικα πολιτικής δικονομίας. Διορίζεται δικηγόρος ως εκπρόσωπος εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του διαδίκου ή εφόσον η εκπροσώπηση από δικηγόρο (ή συμβολαιογράφο) είναι υποχρεωτική στη συναφή διαδικασία.

Ο εν λόγω διάδικος δεν μπορεί να κληθεί να προκαταβάλει τα έξοδα των αποδείξεων που προσκόμισε ο ίδιος ή διατάχθηκαν από το δικαστήριο για τα πραγματικά περιστατικά που αυτός επικαλείται (ή προς όφελος αυτού, άρθρο 141 παρ. 1 του CCP) ούτε μπορεί να κληθεί να αποζημιώσει τα έξοδα του δημόσιου (άρθρο 148 παρ. 1 του CCP). Οι δαπάνες σε μετρητά και η αποζημίωση για την εκπροσώπηση καταβάλλονται από το δημόσιο στον διορισθέντα δικηγόρο.

Ο διάδικος μπορεί να υποβάλει αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη ταυτόχρονα με την κατάθεση της αγωγής (του εισαγωγικού δικογράφου) ή οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έως ότου το δικαστήριο εκδώσει οριστική απόφαση. Εάν ένας διάδικος προτίθεται να ασκήσει αγωγή με τη βοήθεια εκπροσώπου, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει εκπρόσωπο ακόμη και πριν από την έναρξη της διαδικασίας.

Το δικαστήριο αποφαινεται επί αίτησης απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη με απόφαση κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση έφεσης.

Εάν το δικαστήριο απορρίψει αίτηση διορισμού εκπροσώπου, ο αιτών μπορεί να ζητήσει από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας να διορίσει δικηγόρο. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο αιτών δικαιούται δωρεάν νομικές συμβουλές εφόσον το μέσο μηνιαίο του εισόδημα κατά τους έξι ημερολογιακούς μήνες που προηγήθηκαν της υποβολής της αίτησης δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο του ελάχιστου ορίου διαβίωσης του φυσικού προσώπου ή των προσώπων που συνυπολογίζονται μαζί του, σύμφωνα με τον νόμο που διέπει το ελάχιστο όριο διαβίωσης και το ημερομίσθιο ελάχιστου ορίου διαβίωσης, και εφόσον δεν εκπροσωπείται στην υπόθεση για την οποία ζητά συνδρομή από άλλον δικηγόρο ή πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να παρέχει νομικές υπηρεσίες (σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 στοιχείο α του νόμου περί του νομικού επαγγέλματος).

Μια άλλη δυνατότητα είναι ο αιτών να κάνει χρήση του δικαιώματός του να του παρασχεθούν νομικές υπηρεσίες από διορισμένο δικηγόρο, είτε δωρεάν, εάν το δικαιολογούν τα εισοδήματα και οι περιουσιακές συνθήκες του αιτούντος, είτε έναντι αμοιβής, εάν δεν είναι σε θέση να λάβει ο ίδιος νομικές υπηρεσίες για άλλους λόγους. Σ' αυτήν την περίπτωση επίσης, ο αιτών απευθύνεται στον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας.

4 Το ευεργέτημα της πενίας χορηγείται για όλα τα είδη διαδικασιών;

Η νομική συνδρομή που προβλέπεται από τον CCP αφορά όλες τις διαδικασίες που διέπονται από τον CCP.

Η παροχή νομικής συνδρομής από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας εκτείνεται επίσης σε διαδικασίες πέραν αυτών που διεξάγονται ενώπιον δημόσιων αρχών με τη μορφή νομικών συμβουλών και σε ποινικές και διοικητικές διαδικασίες, καθώς και σε διαδικασίες ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

5 Υπάρχουν ειδικές διαδικασίες σε περιπτώσεις ανάγκης;

Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν προβλέπονται ειδικές διαδικασίες.

6 Πώς μπορώ να λάβω το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Το περιεχόμενο των εντύπων καθορίζεται με την Οδηγία του Υπουργείου Δικαιοσύνης αριθ. 4/2017, της 23ης Οκτωβρίου 2017, Α.Π 12/2017-OJD-ORG/36. Υποδείγματα εντύπων τόσο για φυσικά όσο και για νομικά πρόσωπα

(Δήλωση προσωπικής, περιουσιακής και εισοδηματικής κατάστασης για απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη και διορισμό εκπροσώπου, και Δήλωση νομικού προσώπου για την περιουσιακή του κατάσταση και λοιπά συναφή πραγματικά περιστατικά για απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη και διορισμό εκπροσώπου) διατίθενται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τσεχίας.

Τα έντυπα που σχετίζονται με την υποβολή αίτησης παροχής νομικής συνδρομής από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας προσαρτώνται στο Διάταγμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Τσεχίας αριθ. 120/2018 που καθορίζει τα έντυπα αίτησης για τον διορισμό δικηγόρου και το έντυπο αίτησης για την παροχή εφάπαξ νομικών συμβουλών. Διατίθενται στον ιστότοπο του Δικηγορικού Συλλόγου της Τσεχίας.

7 Ποια έγγραφα πρέπει να υποβληθούν μαζί με το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Όλα τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν μαζί με την αίτηση προσδιορίζονται σαφώς στο εν λόγω έντυπο. Ενδεικτικά μπορεί να συμπεριλαμβάνονται τα εξής: βεβαίωση του εργοδότη αναφορικά με τα εισοδήματα από την απασχόληση ή τα εισοδήματα από συμβάσεις έργου/εργασίας εκτός της σχέσης απασχόλησης • οριστική πράξη επιβολής φόρου από τη φορολογική αρχή (για εισοδήματα από επιχειρηματικές και λοιπές δραστηριότητες στο πλαίσιο αυτοαπασχόλησης) • οριστική απόφαση σχετικά με τη χορήγηση επιδόματος ή βεβαίωση από τον φορέα που καταβάλλει το επίδομα (για εισοδήματα από επιδόματα αντίξων συνθηκών και κοινωνική ασφάλιση) • ή άλλη οριστική πράξη επιβολής φόρου από τη φορολογική διοίκηση (για λοιπά εισοδήματα).

8 Πού πρέπει να υποβάλω την αίτηση για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη μπορεί να υποβληθεί στο δικαστήριο που διεξάγει τη διαδικασία για την οποία ζητείται απαλλαγή. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο αποφασίζει επί της αίτησης, ακόμη κι αν το αίτημα της απαλλαγής αφορά την κατ' έφεση δίκη.

Η αίτηση διορισμού δικηγόρου από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας μπορεί να υποβληθεί με τους ακόλουθους τρόπους:

1. γραπτώς στη διεύθυνση του Δικηγορικού Συλλόγου της Τσεχίας, παράρτημα Brno, nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno • ή
2. με ηλεκτρονικό μήνυμα με πιστοποιημένη ηλεκτρονική υπογραφή στη διεύθυνση epodatelna@cak.cz • ή
3. στη θυρίδα του Δικηγορικού Συλλόγου της Τσεχίας - αναγνωριστικός αριθμός (ID) θυρίδας n69admd.

9 Πώς μπορώ να μάθω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Βάσει νόμου (άρθρο 5 του CCP), τα δικαστήρια έχουν γενικό καθήκον ενημέρωσης και συνεπώς παροχής πληροφοριών στους διαδίκους αναφορικά με τα δικονομικά τους δικαιώματα και υποχρεώσεις. Το δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει τον διάδικο για το δικαίωμα υποβολής αίτησης απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη ή διορισμού εκπροσώπου.

10 Τι πρέπει να κάνω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Βλ. την απάντηση στο σημείο 3 του τμήματος με τίτλο: Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση νομικής συνδρομής;

11 Ποιος επιλέγει τον/τη δικηγόρο μου αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Το δικαστήριο αποφασίζει τον διορισμό εκπροσώπου κατόπιν αίτησης του διαδίκου. Αν ο διορισμός είναι αναγκαίος για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του διαδίκου ή αν η εκπροσώπηση από δικηγόρο ή συμβολαιογράφο είναι υποχρεωτική στην εν λόγω διαδικασία, το δικαστήριο διορίζει δικηγόρο ως εκπρόσωπο. Το δικαστήριο διορίζει συγκεκριμένο δικηγόρο που οφείλει να παράσχει νομικές υπηρεσίες, εκτός

αν ο δικηγόρος έχει νόμιμο λόγο να αρνηθεί (όπως σύγκρουση συμφερόντων).

Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων για χορήγηση νομικής συνδρομής από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας λαμβάνονται από τον Πρόεδρο του Συλλόγου. Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου της Τσεχίας έχει εξουσιοδοτήσει τον διευθυντή του παραρτήματος του Συλλόγου στο Βrno να τον εκπροσωπεί στην άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας.

Για τους σκοπούς του διορισμού δικηγόρου, ο Δικηγορικός Σύλλογος της Τσεχίας τηρεί κατάλογο δικηγόρων που έχουν συναινέσει να παράσχουν την προαναφερόμενη νομική συνδρομή. Κατά τον διορισμό δικηγόρου για την παροχή των εν λόγω νομικών υπηρεσιών, ο Δικηγορικός Σύλλογος της Τσεχίας διασφαλίζει ότι οι δικηγόροι διορίζονται με δίκαιο τρόπο, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της φύσης και της περιπλοκότητας της υπόθεσης.

12 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει όλα τα έξοδα των διαδικασιών;

Βλ. την απάντηση στο σημείο 1 του τμήματος με τίτλο: Ποια είναι τα δικαστικά έξοδα και ποιος τα καταβάλλει συνήθως;

Ο αιτών πρέπει να καταβάλει τέλος ύψους 100 CZK (τσεχικές κορόνες) στον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας για τη διεκπεραίωση της αίτησης διορισμού δικηγόρου για την παροχή νομικών συμβουλών. Οι κάτοχοι καρτών σοβαρής αναπηρίας (ZTP) ή σοβαρής αναπηρίας που χρήζει ειδικής φροντίδας (ZTP/P) ή όσοι λαμβάνουν επιδόματα αντίξων συνθηκών απαλλάσσονται από το εν λόγω τέλος.

13 Ποιος επωμίζεται τα λοιπά έξοδα, αν δικαιούμαι μερική χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Το δικαστήριο μπορεί επίσης να χορηγήσει μερική απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη ή για μέρος μόνο της διαδικασίας (λ.χ., μόνο για τη διαδικασία στον πρώτο βαθμό) ή μόνο για συγκεκριμένα δικαστικά τέλη. Ο διάδικος υποχρεούται να καλύψει το υπόλοιπο μέρος των δικαστικών τελών.

Αν διορίστηκε δικηγόρος ως εκπρόσωπος ή συμπαραστάτης του διαδίκου, το δημόσιο καταβάλλει τις χρηματικές δαπάνες του δικηγόρου και την αμοιβή εκπροσώπησης, ενώ, κατά περίπτωση, επιστρέφει τον φόρο προστιθέμενης αξίας.

14 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει και τα ένδικα μέσα;

Η απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη αφορά ολόκληρη τη δίκη, δηλαδή έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, εκτός αν το δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά. Η απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη αφορά τόσο τη διαδικασία στον πρώτο βαθμό όσο και τη διαδικασία της έφεσης (τακτικό ένδικο μέσο). Ωστόσο, για τη διαδικασία που κινείται με την άσκηση έκτακτων ένδικων μέσων (αναίρεση, αναψηλάφηση, αίτηση ακύρωσης) δεν χορηγείται αυτοδικαίως απαλλαγή και ο διάδικος μπορεί να καταθέσει νέα αίτηση για τη χορήγηση απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη.

15 Μπορεί το ευεργέτημα της πενίας να ανακληθεί πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών (ή ακόμη και να αρθεί μετά την περάτωση των διαδικασιών);

Αν η κατάσταση του διαδίκου μεταβληθεί με τέτοιο τρόπο ώστε παύει πλέον να θεωρείται δικαιολογημένη η απαλλαγή από τα δικαστικά τέλη ή αν το δικαστήριο διαπιστώσει εκ των υστέρων ότι η πραγματική κατάσταση του διαδίκου δεν δικαιολογούσε την απαλλαγή εξ αρχής, το δικαστήριο θα άρει την απαλλαγή. Το εν λόγω μέτρο έχει αναδρομική ισχύ μόνον εφόσον το αποφασίσει ρητά το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει την απαλλαγή μόνον έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία με νομικά δεσμευτική ισχύ.

Ωστόσο, η απλή αλλαγή των κανόνων αξιολόγησης της κατάστασης του αιτούντα ή η αλλαγή της κρίσης του δικαστηρίου ως προς το αν η αίτηση συνιστά επιπόλαιη ή προδήλως ατελέσφορη άσκηση ή προσπάθεια δικαιώματος δεν αποτελεί λόγο άρσης της απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη.

Αν η νομική συνδρομή παρέχεται από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας, ο Σύλλογος θα ανακαλέσει τον διορισμό δικηγόρου εφόσον, κατά τη διάρκεια της παροχής νομικών υπηρεσιών από τον εν λόγω δικηγόρο στην εν λόγω υπόθεση, αποδειχθεί ότι η εισοδηματική και περιουσιακή κατάσταση του διαδίκου δεν δικαιολογούσαν την παροχή νομικών υπηρεσιών.

Ο Σύλλογος θα ανακαλέσει επίσης τον διορισμό δικηγόρου για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής, εφόσον, κατά τη διάρκεια της παροχής νομικών υπηρεσιών από τον εν λόγω δικηγόρο, καταστεί εμφανής στην εν λόγω υπόθεση η μεταβολή της εισοδηματικής και περιουσιακής κατάστασης του διαδίκου, με αποτέλεσμα να μη δικαιολογείται πλέον η παροχή νομικών υπηρεσιών. Ο Σύλλογος θα ανακαλέσει τον διορισμό δικηγόρου κατά τον χρόνο μεταβολής της εν λόγω κατάστασης. Ακόμη και σ' αυτήν την περίπτωση, ο δικηγόρος απαιτείται να λάβει όλα τα επείγοντα μέτρα για διάστημα 15 ημερών από την ημέρα ανάκλησης του διορισμού του για την παροχή νομικών υπηρεσιών, ώστε να μη θιγούν τα δικαιώματα ή τα νόμιμα συμφέροντα του διαδίκου. Αυτό δεν ισχύει αν ο διάδικος ενημερώσει γραπτώς τον δικηγόρο ότι δεν εμμένει στην εκπλήρωση της εν λόγω απαίτησης.

16 Μπορώ να προσβάλω την άρνηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας;

Η απόφαση επί αίτησης απαλλαγής από τα δικαστικά τέλη (ή ανάκλησης της απαλλαγής, κατά περίπτωση) λαμβάνεται από το δικαστήριο με τη μορφή διάταξης κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση έφεσης, εκτός εάν η διάταξη ήταν πρωτοβάθμια απόφαση εκδοθείσα από εφετείο (οπότε είναι τελεσίδικη).

Η απόφαση διορισμού δικηγόρου από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας λαμβάνεται από τον πρόεδρό του (ή από τον διευθυντή του παραρτήματος του Συλλόγου στο Βrno, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να ενεργεί για λογαριασμό του) μέσω διοικητικής διαδικασίας. Κατά της απόφασης επιτρέπεται η άσκηση διοικητικής προσφυγής.

17 Η αίτηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της προθεσμίας παραγραφής;

Εάν διάδικος σε αστική δίκη ζητήσει νομική συνδρομή για την άσκηση δικαιώματος που υπόκειται σε παραγραφή και υποβάλει την εν λόγω αίτηση ταυτόχρονα με την κίνηση δικαστικής διαδικασίας (ή κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας), η παραγραφή αναστέλλεται για τη διάρκεια της διαδικασίας. Αν η παραγραφή αρχίσει να τρέχει εκ νέου μετά την περάτωση της διαδικασίας, δεν λήγει νωρίτερα από έξι μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε να τρέχει εκ νέου.

Η αίτηση παροχής νομικής συνδρομής που υποβάλλεται στον Δικηγορικό Σύλλογο της Τσεχίας δεν επηρεάζει, κατ' αρχήν, την παραγραφή.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 28/08/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα